

***Provocarea separatistă a Cataloniei este o nouă bătaie de cap pentru Uniunea Europeană, care spera în fine să se redreseze după un deceniu de crize existențiale, de la criza financiară, la Brexit și valul de migranți, comentează vineri France Presse.***

"Într-un anumit fel, UE este o instituție făcută pentru timpuri fericite. Atâta vreme cât totul merge bine, ea funcționează bine. Dar de îndată ce apare o problemă, ea întâmpină dificultăți enorme pentru a se poziționa și a acționa", notează Stefani Weiss, directoare a biroului din Bruxelles a fundației Bertelsmann.

"Această problemă se anunța deja de mult timp", adaugă această expertă, amintind că separatiștii catalani își pregăteau referendumul pentru autodeterminare de câțiva ani. "Dar ea nu s-a bucurat de atenția necesară" la Bruxelles, se miră ea.

Acest lucru este evidențiat de tăcerea jenantă observată înainte referendumului din partea UE, confruntată și cu alte veleități separatiste în Flandra, Scoția și Țara Bascilor.

După scrutinul marcat de ciocniri între alegătorii separatiști și polițiști, Comisia Europeană a invitat pentru prima oară la dialog și a condamnat violența ca "instrument în politică", dar având grijă să nu vexeze Madridul.

Ea a repetat astfel că referendumul nu era conform Constituției spaniole și a anunțat că "apărarea statului de drept poate necesita uneori o utilizare proporțională a forței".

În afară de Belgia, unde naționaliștii flamanzi sunt o piesă cu greutate a coaliției aflate la putere, și Slovenia — apărută în urma secesiunii ex-Iugoslaviei — capitalele europene păstrează tăcerea sau afișează un sprijin fără rezerve față de premierul spaniol Mariano Rajoy.

Căci chiar și țările cele mai descentralizate se tem că precedentul catalan ar putea inspira alte regiuni separatiste, declanșând o reacție în lanț care ar face în cele din urmă Uniunea Europeană neguvernabilă.

"Dacă astăzi lăsați Catalonia să spargă unitatea Spaniei, aceasta va declanșa un efect de domino pe întregul continent. În locul unei UE cu 27 de țări vom avea o non-UE cu mini-state", a avertizat teatral europarlamentarul spaniol Esteban Gonzalez Pons.

UE a supraviețuit crizei bancare mondiale din 2007, iar apoi crizelor datoriei care amenințau să facă Grecia să părăsească zona euro în 2015.

Ea nu este încă refăcută complet din profunda criză a solidarității între Est și Vest apărută odată cu criza afluxului de migranți, din bătălia cu Polonia și Ungaria cu privire la reformele lor considerate iliberale, iar în prezent duce negocieri extrem de complexe cu Marea Britanie în vederea ieșirii insulei din UE în 2019.

În discursul său despre Starea Uniunii la mijlocul lunii septembrie, președintele Comisiei Europene, Jean-Claude Juncker, își exprimase convingerea că ce a fost mai greu a trecut și expusese un program de reforme ambițios, afirmând că "Europa are din nou vânt din pupă"

datorită reducerii șomajului și a unei recuperări economice timide.

Însă Juncker nu luase în calcul criza catalană, care reprezintă "în mod evident o nouă pietricică în pantoful UE", potrivit lui Frederic Allemand, cercetător de studii europene la Universitatea din Luxemburg.

Mai ales dacă această criză va mai dura. "În acest timp, europenii riscă să negligeze adevăratele provocări care îi așteaptă: amenințările la adresa securității globale (Coreea de Nord, terorismul, conflictele din Orientul Mijlociu) care ne înconjoară și competiția economică mondială", apreciază experta Weiss.

Dar în pofida "apropourilor" lansate de separatiști, eurodeputați și experți, "UE nu are niciun interes să intre într-o mediere" pentru că "aceasta i-ar legitima pe separatiști", relevă Allemand, subliniind că tratatele nu prevăd procedura care trebuie urmată în cazul sciziunii unui teritoriu dintr-un stat membru.

În Spania, Curtea Constituțională a invalidat referendumul catalan. Or, este imposibil pentru UE, compusă și condusă de cele 28 de state membre, să ignore ordinea constituțională a fiecăreia dintre țările blocului comunitar. Prin contrast, referendumul de independență scoțian din 2014 — pierdut cu 55% de adepții taberei Nu" — fusese organizat în acord cu Londra, ceea ce ar permite ulterior o independență concertată.

În opinia separatiștilor catalani, Bruxelles și-a pierdut puțin "credibilitatea". Ei acuză Comisia Europeană, care nu a ezitat să se angajeze într-o confruntare deschisă cu Varșovia referitor la statul de drept, că-i abandonează pe cei "7,5 milioane de cetățeni europeni" din Catalonia, ale căror "drepturi fundamentale, în special dreptul de exprimare" ar fi fost încălcate.

AGERPRES